

KJAK

Frank og flogvøllurin

Heðin Mortensen
Borgarstjóri

Í almennari grein leggur Frank Davidsen Tórshavnar kommunu undir at hava stað-ið fyri eini "miljardaætlan" við Stórutjørn, sum hevði verið "størsta byggigøla í Føroya søgu", og tað hevði verið "skattaborgarin í Tórshavn sum hevði kent figgjarglaga sviðan av hesi øðrvitisætlan".

Um alt er líka eftirfarandi sum hetta, sum Frank Davidsen skrivur um í hesi grein, so er sera lítið høpi í samantlagt.

Í fyrsta lagi hevði Tórshavnar kommuna onki við ætlanina við Stórutjørn at gera, annað enn at vera loyvisgevi og eftirlit eins og í øllum øðrum byggimálum. Í øðrum lagi var tað eitt privat felag, ið stóð fyri hesi ætlan, sum hvørki kommuna ella borgarar á nakran hátt figgjarglaga bóru nakra ábyrgd av.

Ongar visjónir

Eins og fleiri onnur óttast Frank eina stóra íløgu í ein altjóða flogvøll á Glyvursnesi, m.a. av tí orsök, at "avkastid er so lítið" og at tað bara eru ferðafólkini, sum kunnu gjalda gildið við hækkandi ferðaseðlaprísum.

Hetta sýnir ógvuliga væl, hvørjum stigi, kjakið um flogvøll liggur á. Her eru ongar visjónir, onki hugflog, ongin vilji.

Samstundis sum vit verða útistongd frá grannamarknaðum duga vit ikki at síggja møguleikan at flyta heimsins

bestu vøru loftvegis til fjarar og ríkar marknaðir. Tað høvdu vit kunnað við einum flogvølli á Glyvursnesi.

Meðan vit brúka miljónir uppá at lokka vælhavandi ferðafólk til Føroya og selja Føroyar sum konferansuland burturav, so kunnu vit ikki tryggja teimum at konferansan verður hildin, uttan tey koma til Føroya eina viku frammanundan og taka frí nakrar dagar eftir konferansuna.

Hesa trygd kundu tey fingið við einum flogvølli á Glyvursnesi.

Tað er rættiliga hugstoytt, at vit bert síggja inn-tøkumøguleikar í ferðafólki millum Kastrup og Vágar, meðan vit á hini síðuni seta almennan pening í stórar visjónir um at heimsins ríkastu skulu eta føroyskt á heimsins bestu matstovum í útheimi, ella koma higar sum gastroturistar at ríka okkum upp. Og samstundis flýgur alt sambandið millum Evropa og Amerika beint uppið um høvdu á okkum og hevur hvørki pláss ella at-støður til at lenda.

Í niðurstøðuni í kanningini hjá Asplan í 2006 varð staðfest, at fjóðra hvørt flogfar um Vága floghavn var seinkað meira enn 4 tímar. Hóast stórar útbyggingar og nýggja tøkni er støðan framvegis óhaldbær. Í ár hevur verið heilt galið.

Og so tosa vit aftur og framhaldandi um reglusemi. Og vit kunnu umaftur og umaftur staðfesta, at høvdu t.d. oyggjaleikirnir verið í Føroyum í 2013, so hevði tað verið ein skandala. Og tað er við bivandi hjarta, at nakar fer undir at fyriskipa altjóða tiltøk í Føroyum undir verandi umstøðum.

Hvat er ein altjóða flogvøllur?

Ein altjóða flogvøllur er ein floghavn, sum kann taka

ímóti altjóða flogferðslu, ferðafólki og farmi. Hetta merkir, at talan skal vera um eina floghavn, sum lýkur øll myndugleikakrøv til inn- og útflúgvung við stórum ferðafólka- og fraktflogførum.

Og vit kunnu so enn einaferð endurtaka, at endaliga niðurstøðan hjá Landsverk í kanningini í 2010 var, at tað serliga við Glyvursnesi í mun til hinar møguleikarnar er, at her ber til at gera flogvøll heilt upp í 2,7 kilometrar, og tí er henda loysn tann best framtíðartryggjaða. Harumframt er ongin trupulleiki við turbolensi, sum er ein av trupulleikum aðrastaðni.

Í fjør kom nýggj frágreiðing um reglusemið í sambandi við turbolens, har kanningarnar umfataðu Vágar, Søltuvík og Glyvursnes. Niðurstøðan er stutt og greið: "Av teimum trimum plássunum, sum eru kannað, er Glyvursnes best egnaða stað til alternativan flogvøll"

Íleggjarar

Eitt annað, sum vísir vantandi ímyndingarevni í dagsins kjaki er, at orðadrátturin altið endar við, at fólk fara at tosa um, hvussu stór íløgan verður fyri Havnina og landið alt, hvussu kostnaðarmikið tað verður fyri tey ferðandi o.s.fr.

Hetta er fullkomiliga visjónsleyst møsn. Ein ætlan um ein altjóða flogvøll má innibera, at vit finna áhugaðar íleggjarar kring allan heim, sum hava áhuga í at millumlenda, fáa tænastr á leiðini, at flyta farm og/ella ferðafólk. Teirra áhugi má so sjálvandi vera, at hetta verður gjørt so bíligt sum gjørligt, til tess at vekja áhuga og til tess at taka bardagan upp á marknaðinum.

Ein ørgrynna av flogførum við túsundtals av ferðafólki og tonsum av farmi flúgva uppið um høvdu

á okkum hvønn dag. Tað kann meira enn so vera, at fleiri av hesum hava áhuga í at millumlent eftir farmi ella bert til bunkring og tænastr. Útlendsk flogfeløg eru longu áhugað, neyvan bara til at kappast um ferðafólk við Atlantsflog. Oljuvinnan kann knappliga seta ovurhonds krøv til loftflutning, ferðavinnan kann eisini fáa størri flog eitt nú við eindagsturistum og golf-turistum v.m..

Her vantar eitt stórt kanningararbeiði. Men tað má gerast.

Leggja lunnarnar

Men tað er eingin grund til at leika so í um okkara ætlanir. Sum áður nevnt eru vit farin undir stórarbeiði á Glyvursnesi, sum er ein treyt fyri, at vit fáa oyggjaleikarnar hendavegin í 2019. Samstundis hava vit samtykt at fara undir at viðka Tórshavnar havn og at taka grótið til endamálið av Glyvursnesi.

Í hesi prosessini leggja vit heilt náttúrliga soleiðis til rættis, at atlit verða tikið til ein komandi flogvøll á Glyvursnesi. Lat ongan iva vera um tað. Vit skulu nú í gongd við stórt lendisarbeiði, og onki er meira náttúrligt við hópin av stórum maskinum í økinum, enn at eitt fyrireikandi arbeiði til flogvøll samstundis og spakuliga fer í gongd í økinum.

Eg eri fullkomiliga sannførdur um, at ein flogvøllur á Glyvursnesi í framtíðini verður ein treyt fyri eina vælvirkandi ferðavinnu, eina umfatandi útflutningsvinnu og eini vaksandi oljuvinnu.

Kommunisman gevur lágan prís

Politisk fiskivinna gagnar ikki samfelagnum

Sjóður Skaale

Góði Hanus Samró!

Eg haldi eg havi sagt tað, sum eg havi at siga, men tá tú setir mær ein beinleiðis spurning, skal eg kortini svara.

Eg havi nevnt, at prísurin, sum føroysk skip fáa fyri pelagiskan fisk, er sera lágur í lýtuni. Tað er einki loyndarmál.

Tú spyr: "Hvussu kanst tú samantvinna uppboðs-søluna við vánaliga prís, tá tað ikki hevur nakað við hvørt annað at gera?"

Tað er havi sagt er, at endamálið við fiskiskapi er pengar. Yvirskot. Tonsini eru einki endamál í sjálvum sær. Vit mugu hava eina skipan, sum gevur sum mest av pengum fyri hvørt tons.

Ein slík skipan er eftir mínum tykki frí kapping millum aktørarnar í vinnuni. Tað rópast kapitalisma.

Henda kapping skal fara fram innan greiðar, juridiskar karmar, sum eru líka fyri øll. Tað rópast rættartrygd.

Men slíka skipan hava vit ikki nú. Í lýtuni stýrir Fólkaflokkurin fiskiskapinum eftir makreli og sild, og hann heldur ikki, at frí kapping skal gera av, hvør sleppur at fiska. Besta hugskotið og mesti effektiviteturin skulu ikki vera avgerandi.

Í staðin fyri fría kapping hava vit politiskar avgerðir. Politiska valdið ger av hvør sleppur av fiska, hvussu nógv viðkomandi sleppur av fiska, og hvussu nógv skal rindast í avgjaldi til landskassan fyri hvørt kilo. Tað er meira kommunisma enn kapitalisma.

Reiðariini kappast heldur ikki eftir gjøgnumskygdum reglum, sum eru líka fyri øll. Tað avgerandi er, sum onkur segði, at kenna telefonnummarið hjá landsstýrismanninum. Rættartrygdin er alto eisini sett til vikis. Vit hava tað, sum bretar rópa "rule of man" í staðin fyri "rule of law".

Aðrastaðni hevur tað víst seg, at slík politisk stýring av vinnulívinum ikki gav góð úrslit. Betur hevur hildnast, har fólk eru sloppin at royna seg í frælsari kapping, har tann mest effektivt vinnur, og tann minst effektivt verður kroystur út.

Úrslitið av hesum er størri avkast. Í fyrsta lagið til vinnuna; í øðrum lagi til samfelagið.

Eg eri ikki í iva um, at frí kapping undir greiðum politiskum treytum hevði givið betur úrslit, enn politiskt útlutaðar kvotur og politiskt ásett avgjald.

Tann kommunisma, sum Fólkaflokkurin stendur fyri, er ikki vegurin at fara.

Ger Lív ótryggar íløgur?

Eyðstein Djurhuus
formaður í Skipara- og Navigatørfelag

Í samrøðu við miðlarnar segði Rune B Róin at Skála-fjarartunnilin var ein sera vágafull íløga. Lív er sum kunnugt partur av hesi verk-

ætlan við uml 20 % av íløguni, sum uppá meir enn eina milliard.

Eg vil tí spyrja leiðsluna í Lív um, hvussu tað ber til at Lív kann gambla soleiðis við pensjónspengunum hjá sín-um kundum. Eg kenni meg als ikki tryggan við støðuna tá høvðusleggjarin í hesi

verkætlan alment sigur at her er talan um stóran vága. Landstýrismaðurin í Innlendismálum hevur eisini roynt, at rættvísigt treytirnar í loyvissáttmálanum við, at her er talan um stóran vága fyri íleggjaran.

Seinasta ári hevur verið roynt at selja Lív til eitt

samtak av fakfeløgum. Tað fer neyvan, at lætta um hesa tilgond, um Lív hevur bundið hópin av peningi í eina ótrygga íløgu. Fyri 2 árum síðan mátti stórir partur av kundunum frásiga sær rentugarantiin, fyri at forða fyri at Lív fór á húsagang. Hvussu ber tað til at Lív so stutt eftir

hetta kann kasta seg úti eina sera ótrygga íløgu við minst 200 milliónum.

Eg vænti at leiðslan í Lív gevur kundum sínum svar uppá hesar spurningar.